

Hur har tillsyn bedrivits under föregående vecka?

Länsstyrelserna rapporterar att tillsyn bedrivits i fortsatt stor omfattning vecka 11. Länsstyrelserna har bedrivit tillsyn genom information och rådgivning via telefon och mail, distanskontroller av verksamheter samt besök på plats. I Dalarna har flera verksamhetsutövare uttryckt uppskattning över distanstillsynen, att det finns en möjlighet till dialog och rådgivning via telefon. Länsstyrelsernas bedömning är att tillsyn bedrivs i en omfattning som ger god effekt, men eftersom uppdraget förändras efterhand är behovet på längre sikt svårbedömt. Samverkan med andra samhällsaktörer är fortsatt viktig, exempelvis med polisen i samband med demonstrationer.

Vilken typ av anläggningar har kontaktats/ besökts och på vilka grunder?

I veckans nationella urval av tillsynsobjekt har noterats:

1. Demonstrationer
2. Verksamheter som har ett stort genomflöde av besökare, exempelvis sportanläggningar och gym, butiker med paketutlämning, bensinmackar, matbutiker med fokus på importerade livsmedel samt godisbutiker, framförallt i anslutning till skolor.
3. Verksamheter som förväntas få ett ökat antal besökare i och med varmare väder och påsk-ledighet, till exempel bygghandlare, sportaffärer, handelsträdgårdar samt båt- MC- och biltillbehörsbutiker.
4. Verksamheter som drivs på ideell basis, ex. second hand-affärer och loppmarknader.
5. Verksamheter där personalen inte kan hålla avstånd till kunder ex. frisörer, spa-anläggningar och körskolor. I Uppsala har tillsyn av frisörer skett med tolk-stöd.

Urvalet av tillsynsobjekt sker genom en bedömning av vilka områden, både geografiska och verksamhetsmässiga, som har störst risk för smittspridning och där tillsynen kan ge mest effekt. I Norrbotten har kontakt tagits med idrottsföreningar gällande tävlingsverksamhet.

Vilka åtgärder har vidtagits?

Samtliga länsstyrelser rapporterar att de framförallt använder sig av rådgivning och information som åtgärd eftersom det bedömts som tillräckligt för att uppnå frivillig rättelse. Förelägganden har utfärdats ibland annat Uppsala och förenats med vite i Dalarna och Skåne (vitesbesluten gällde allmän sammankomst/demonstrationer).

Generella iakttagelser och slutsatser

Från flera håll i landet kommer oroande signaler om att verksamhetsutövare försöker hitta sätt att kringgå lagstiftningen, exempelvis allmänna sammankomster/idrottstävlingar dit enbart sponsorer bjuds in som publik för att det ska räknas som ett slutet sällskap och därmed inte träffas av begränsningsregeln om max åtta personer samt anläggningar som utökar sin restaurangverksamhet ut på avdelade sektioner på arenaläktaren för att kunna omfattas av lag om serveringsställen istället för covid-19-lagen. Länsstyrelsen noterar också en ökad andel frågor från privatpersoner om hur de kan agera för att inte träffas av covid-19-lagen med tillhörande föreskrifter i olika sammanhang, ex. bröllop, religiöst firande i påsk och studentfester. Nationella samordningen för Länsstyrelsernas tillsyn har fortlöpande kontakt med Folkhälsomyndigheten gällande dessa företeelser.

Det kvarstår en bristande förståelse hos delar av allmänheten beträffande allas ansvar för att minska smittspridningen, ex. efterlevs inte uppmaningen att handla ensam. Flera verksamheter ser fortsatt att personer som tillhör riskgrupper och vaccinerats, framförallt äldre, vågar sig ut i samhället i grupper. Dessa personer, liksom de som har antikroppar, känner sig tryggare när de rör sig i samhället och tenderar i högre utsträckning att nonchalera de föreskrifter och rekommendationer som finns.

När det gäller gym ser verksamhetsutövare att besökare aktivt motverkar åtgärder, ex. kopplar in utrustning som stängts av för att öka avståndet mellan tränande.

Länsstyrelserna ser fortsatta svårigheter för verksamhetsutövare med låga kunskaper i svenska språket att hitta/ta del av information om covid-19-lagen, flera länsstyrelser har identifierat verksamheter där inga åtgärder vidtagits hittills för att minska smittspridningen. Länsstyrelserna bedömer därför att det behövs tydligare information om covid-19-relaterad lagstiftning på fler språk än svenska.